

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 9. januar 2012
Sagsnr.: 99

- ./.
- Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond [til ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 og Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 og Rådets forordning nr. XXX/2011 om integreret havpolitik], KOM(2011) 0804.

Med venlig hilsen

Camilla Axelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen/KLE /2.2. Fiskeripolitisk kontor

Sagsnr.: 7166

Den 9. januar 2012

FVM 001

GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond [til ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 og Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 og Rådets forordning nr. XXX/2011 om integreret havpolitik]

KOM(2011) 804**Resumé**

Kommissionen har fremsat forslag til et nyt finansielt instrument for fiskeripolitikken: Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF). Forslaget er en del af Kommissionens forslag til reform af den fælles fiskeripolitik. EHFF afløser Den Europæiske Fiskerifond og gælder for perioden 2014-2020. Udover at afløse den Europæiske Fiskerifond inddrages andre udgifter til fiskeripolitikken, herunder især til fiskerikontrol, dataindsamling, den integrerede havpolitik, og markedsordningen for fiskeri og akvakultur.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 804 af 2. december 2011 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond [til ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 og Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 og Rådets forordning nr. XXX/2011 om integreret havpolitik]. Forslaget er oversendt til Rådet den 12. december 2011 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og artikel 43, stk. 2 samt artikel 91, stk.1, artikel 100, stk. 2, artikel 173, stk. 3, artikel 175, artikel 188, artikel 192, stk. 1, artikel 194, stk. 2 og artikel 195, stk. 2. Forslaget skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget vil indgå i forhandlingerne om reformen af den fælles fiskeripolitik.

Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at det overordnede mål er at støtte målene i den fælles fiskeripolitik, som er en politik, hvor EU har enekompetence, og yderligere at udvikle EU's integrerede maritime politik. Det er Kommissionens vurdering, at hvis medlemsstaterne handler hver for sig, vil de ikke være i stand til at nå disse mål, som bedst vil kunne nås på EU-plan med flerårig finansiering fokuseret på relevante prioriteter. Kommissionen konkluderer, at nærhedsprincippet således er tilgodeset. Regeringen er enig i Kommissionens vurdering i lyset af den angivne begrundelse

Formål og indhold

Ifølge forslaget oprettes Den Europæiske Hav og Fiskerifond (EHFF) som ét enkelt finansielt instrument for den fælles fiskeripolitik. Forslaget er en del af Kommissionens pakke af forslag om reform af den fælles fiskeripolitik¹.

EHFF etableres for perioden 2014-2020 som afløser for Den Europæiske Fiskerifond² og erstatter endvidere den hidtidige finansiering af fiskerikontrol og dataindsamling³ og den hidtidige finansiering af markedsordning for fiskeri- og akvakulturprodukter. Endvidere omfatter forslaget finansiering af den integrerede havpolitik⁴, finansiering af en særlig støtteordning for områder i EU's yderste periferi til markedsføring af fisk, EU's finansiering af internationale fiskeriorganisationer og af rådgivende råd, indsamling og formidling af markedsdata samt af pilotprojekter og studier. Finansiering af bæredygtige fiskeriaftaler (tidligere fiskeripartnerskabsaftaler) og obligatoriske bidrag til regionale fiskeriorganisationer vil dog blive finansieret uden for EHFF.

Det overordnede formål vil være at:

- fremme bæredygtigt og konkurrencedygtigt fiskeri og akvakultur
- fremme udvikling og gennemførelse af Unionens integrerede maritime politik til supplerende af samhørighedspolitik og den fælles fiskeripolitik
- fremme en regionalt afbalanceret og inklusiv udvikling af fiskeriområder samt
- fremme gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik.

EHFF skal bidrage til Europa 2020-strategien om smart, bæredygtig og inkluderende vækst.

Forslaget er struktureret i to hovedområder i henholdsvis delt forvaltning og direkte forvaltning.

¹ De øvrige elementer i reformpakken blev fremlagt af Kommissionen den 13. juli 2011.

² Jf. Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 af 27. juli 2006 om Den Europæiske Fiskerifond

³ Jf. Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 af 22. maj 2006 om EF-finansieringsforanstaltninger til gennemførelse af den fælles fiskeripolitik og havretten, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) nr. 693/2011 af 6. juli 2011.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1255/2011 af 30. november 2011 om et program for støtte til videreudvikling af en integreret havpolitik.

Ved delt forvaltning forstås forvaltning, der foregår i partnerskab med medlemsstaten og på grundlag af et godkendt program. Denne del af EHFF vil skulle følge de regler, der fastlægges i den generelle forordning om fælles og generelle bestemmelser og en fælles strategisk ramme for strukturfondene, landbrugsfonden og fiskerifonden, jf. Kommissionens forslag fremsat den 6. oktober 2011.⁵

Området med delt forvaltning vil dels svare til den nuværende Europæiske Fiskerifonds tilskuds- og udviklingsordninger for fiskeri og akvakultur, dels omfatte ordningerne med dataindsamling, finansiering af kontroludgifter og markedsordningen for fiskeri og akvakultur. Det er således nyt, at dataindsamling, kontroludgifter og markedsordning gennemføres som delt forvaltning.

Ved direkte forvaltning forstås den støtte og finansiering, som varetages direkte af Kommissionen. Dette forventes at omfatte den integrerede maritime politik, rådgivende råd, markedsdata, bidrag til internationale fiskerionisationer, Den Europæiske Unions udgifter til fiskerikontrol samt studier og pilotprojekter.

Forslaget indeholder nye regler for konditionalitet, det vil sige et sæt af betingelser hvis manglende overholdelse vil medføre, at støttemuligheden bortfalder. Disse regler er rettet mod både medlemsstaten og den enkelte støttemodtager og betyder for støttemodtageren, at manglende overholdelse af regler i fiskeripolitikken eller støttebetingelser får den konsekvens, at der ikke kan ansøges om støtte i en nærmere fastlagt periode.

I overensstemmelse med forslaget til generel forordning for fondene under den fælles strategiske ramme (den generelle forordning) indeholder forslaget tematiske prioriteter, som indgår i programmeringen.

Med hensyn til fiskeri, forarbejdning og markedet for fiskerivarer bortfalder den hidtidige mulighed for støtte til oplægning og ophugning. Støttemulighederne for fiskerifartøjer vil blive tættere knyttet til nye regler i fiskeripolitikken om regulering, udsmid og selektivitet. Endvidere indeholder forslaget støttemuligheder med henblik på en styrket indsats til at beskytte og genoprette havmiljøet, blandt andet i forbindelse med implementeringen af Natura 2000 og – som noget nyt – med henblik på implementering af Havstrategidirektivet.

Finansieringen af markedsordningen er fokuseret på producentorganisationernes aktiviteter med produktions- og markedsplaner, fremme af bæredygtigt fiskeri og kvalitetsforbedring. Som følge af ændringer i forordningen om markedsordningen, som indgår i reformen af fiske-

⁵ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006, KOM(2011) 615 af 6. oktober 2011.

ripolitikken, ophæves den nuværende ordning med støtte til udtag fra markedet af fisk, der ikke kan opnå mindstepriser. Ordningen med oplagring fortsættes og finansieres af EHFF, men udfases frem til 2019.

Ifølge forslaget vil der være mulighed for at støtte investeringer om bord på fiskerfartøjer vedrørende energieffektivisering, kvalitet, udnyttelse af uønskede bifangster, sikkerhed og arbejdsmiljø. Et fartøj kan kun modtage støtte én gang i programperioden (2014-2020) til samme formål.

Forslaget indeholder krav om en særlig udviklingsindsats for akvakultur. Støttemulighederne for akvakulturer er på linje med de nuværende med prioritet til mindre miljøbelastning, nye arter og økologisk opdræt af fisk.

Der vil fortsat være muligheder for at støtte innovative projekter inden for fiskeri og akvakultur.

Støtte til uddannelse er et element både for fiskeri og akvakultur.

I forslaget er støtten til lokale aktionsgrupper (FLAG) opretholdt. Ordningen vil blive harmoniseret med tilsvarende ordninger inden for landdistriktsordningen og regionalfondene og afgrænsningen af ordningen vil bero på bestemmelser i den generelle forordning.

Finansieringen af den hidtidige ordning for støtte til områder i den yderste periferi som kompensation for merudgifter til markedsføring af fisk indgår i EHFF som en del af ordningen med delt forvaltning. Ordningen omfatter som hidtil Azorerne, Madeira, De kanariske Øer, Fransk Guiana og Réunion.

Finansiering af kontroludgifter og udgifter til dataindsamling er ligeledes en del af ordningen med delt forvaltning. Disse ordninger skal derfor indgå i det program for 2014-2020, som vil være grundlag for støtten til den enkelte medlemsstat.

Den finansielle ramme for forslaget er 6,6 mia. € (49,2 mia. kr.) for perioden 2014-2020, hvoraf 4,5 mia. € (33,5 mia. kr.) anvendes til den del af forslaget, som svarer til den nuværende Europæiske Fiskerifond. Udgifterne til den nuværende fiskerifond er 4,3 mia. € (32,0 mia. kr.) for perioden 2007-2013. Forslaget indebærer endvidere, at der anvendes 432 mio. € (3.240 mio. kr.) i perioden 2014-2020 til EU's integrerede maritime politik. Udgifterne til EU's integrerede maritime politik udgør 40 mio. € (300 mio. kr.) for 2011-2013.

Med hensyn til fordelingen af støttemidler mellem medlemsstaterne skal der ifølge forslaget lægges vægt på følgende kriterier:

1. For så vidt angår foranstaltninger under delt forvaltning, bortset fra kontrol og dataindsamling:

- a. niveauet for beskæftigelse i fiskeri og akvakultur
 - b. niveauet for produktion i fiskeri og akvakultur og
 - c. andelen af mindre kystfiskerflåde i den samlede fiskerflåde
2. For så vidt angår kontrol:
- a. omfanget af en medlemsstats kontrolopgaver sammenholdt med størrelsen af den nationale flåde, mængden af landinger og værdien af import fra tredjelands, og
 - b. de til rådighed værende kontrolressourcer sammenholdt med omfanget af medlemsstatens kontrolopgaver, hvor til rådighed værende midler sammenholdes med antallet af kontroller udført på havet og landingskontroller
3. For så vidt angår dataindsamling:
- a. antallet af fiskerier, tildelt hver medlemsstat, og
 - b. omfanget af dataindsamlingsopgaver, som skal implementeres af hver medlemsstat.

Endvidere forventes det, at der vil indgå et hensyn til den historiske fordeling og anvendelse af midler til tilsvarende formål.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs (ØSU) og Regionsudvalgets udtalelser foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Ifølge forslaget vil de samlede udgifter for EU udgøre 6,6 mia. €(49,2 mia. kr.) for perioden 2014-2020. Danmark finansierer i indeværende periode ca. 2 % af EU's budget. Opretholdes denne andel, indebærer det, at Danmark vil skulle bidrage med ca. 132 mio. €(ca. 990 mio. kroner) i perioden 2014-2020.

Den konkrete fordeling af midler mellem medlemsstaterne fremgår ikke af forslaget, men besluttet af Kommissionen på baggrund af de kriterier, som fastlægges i forordningen.

Gennemførelse i Danmark vil skulle ske på grundlag af et program for indsatsen, som vil indeholde en finansiel ramme for EU's medfinansiering. Fuld hjemtagning af EU's midler vil forudsætte, at der er en medfinansiering af nationale offentlige midler. I forhold til de samlede offentlige udgifter er EU's medfinansiering for størstedelen af indsatsen på højest 75 %, men er lavere for dataindsamling og kontrolfartøjer og højere for øvrige kontroludgifter og for markedsforanstaltninger.

Forslaget vil eventuelt nødvendiggøre forøget administrativ indsats og dermed administrative udgifter, idet der på nogle punkter forventes at være tale om en mere kompleks forvaltning,

for eksempel med hensyn til henføring af støtte til fiskerikontrol og dataindsamling under delt forvaltning, skærpede krav om konditionalitet og anvendelse af partnerskabskontrakter i en fælles strategisk ramme, hvilket er i overensstemmelse med den generelle forordning om fælles og generelle bestemmelser.

Det må forventes, at det vil være nødvendigt at ændre fiskeriudviklingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 978 af 26. september 2008, som ændret ved lov nr. 604 af 14. juni 2011, for at kunne anvende EHFF i Danmark.

Høring

Forslaget har været forelagt §5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening har foreløbig bemærket, at forordningen skal regulere de overordnede forhold, mens detailstyringen skal være op til de enkelte medlemsstater. Fonden skal støtte tværnationalt samarbejde, forbedre fisker og forsker samarbejdet, udvikle fiskeri og fiskerifartøjer samt sikre, at støtte til lokale aktionsgrupper prioriteres til fiskerirelaterede produkter.

Verdensnaturfonden (WWF) mener, at forslaget indeholder mange positive elementer til at sikre en bæredygtig udvikling af fiskeriet. WWF mener, at forordningen skal indeholde flere begrænsninger mod investering i overkapacitet. Organisationens vurdering er, at økonomisk støtte til bortskaffelse af uønskede fangster ikke skaber de rigtige incitamenter til et selektivt fiskeri.

Vedrørende den finansielle ramme mener WWF, at økonomisk støtte til kontrol og dataindsamling er for begrænset. Endelig mener WWF, at der skal være større sammenhæng mellem at fremme udvikling af akvakultur og inddragelse af miljømæssige og sociale hensyn.

Greenpeace understreger vigtigheden af, at fokus er på miljømæssig bæredygtighed.

Danish Seafood Association er bekymret for, om det fortsat vil være muligt at give tilskud til forarbejdningsvirksomheder på grund af den meget fokus på udvikling og investering i akvakultursektoren.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen henholder sig til Folketingets vedtagelse V42 af 7. april 2011, idet regeringen i den samlede reform overordnet arbejder for at sikre et bæredygtigt fiskeri blandt andet gennem integrering af fiskeripolitikken i en bred havpolitisk sammenhæng baseret på en økosystemtilgang, herunder implementering af Havstrategidirektivets og Biodiversitetskonventionens mål, fjernelse af udsmid samt introduktion af et nyt forvaltningssystem i form af fangstkvoteforvaltning.

Regeringen er generelt positiv over for forslaget, idet regeringen arbejder for, at EHFF understøtter målsætningerne i den fælles fiskeripolitik, herunder bidrager til opfyldelse og opretholdelse af god miljøtilstand i medfør af blandt andet Havstrategidirektivet samt gunstig bevaringstilstand i Habitatdirektivet og til at skabe konsistens med den integrerede maritime politik og andre EU-politikker, idet forhandlingerne herom ikke må foregribe forhandlingerne om de fremtidige finansielle rammer.

Regeringen forholder sig positivt over for etableringen af ét finansielt instrument for finansiering af fiskeripolitik. Man finder dog, at der er behov for en nærmere afklaring af de finansielle og prioriteringsmæssige konsekvenser af den foreslåede ramme for EU's integrerede maritime politik.

Regeringen finder, at kriterierne for fordelingen af midler blandt medlemsstaterne bør sikre en afbalanceret løsning uden særlig fokus på specifikke flådesegmenter.

Regeringen finder, at støtten til private investeringer og den integrerede maritime politik bør begrænses og midlerne i højere grad anvendes til aktiviteter, der sikrer den marine biodiversitet, skaber grøn omstilling, innovative aktiviteter, forbedrer datagrundlaget for fiskeripolitikken samt bidrage til håndteringen af kontroludfordringer i medlemsstaterne. Samtidig skal EHFF bidrage til løsningen af nye udfordringer for medlemsstaterne i en eventuel regionaliseret tilgang til forvaltningen og bidrage til en bæredygtig udvikling af fiskeriområder (lokale aktionsgrupper).

Regeringen vil arbejde for at styrke disse elementer i forslaget og for, at EHFF kan anvendes til at finansiere udgifterne til en mere bæredygtig forvaltning af fiskeripolitikken.

Vedrørende den integrerede maritime politik finder regeringen det vigtigt, at forslaget kun omfatter tiltag, der har reel merværdi, og som ikke kan løses fyldestgørende og bedre på nationalt niveau. Tillige er det vigtigt, at der ikke afsættes midler til parallelle løsninger indenfor EU og mellem EU og nationalt plan, men at nationale data og eksisterende løsninger i videst muligt omfang genanvendes.

Regeringen vil arbejde for en forenkling af forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre landes holdninger til forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Det forventede forslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. december 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011, jf. samlenotat oversendt den 1. december 2011.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.